

Kursplan

för kurs på grundnivå

Religionshistoria - kandidatkurs

History of Religions - Bachelor's Course

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Kurskod:	RHG003
Gäller från:	VT 2015
Fastställd:	2014-09-12
Institution	Institutionen för etnologi religionshistoria och genusvetenskap (ERG)
Huvudområde:	Religionshistoria
Fördjupning:	G2E - Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav, innehåller examensarbete för kandidatexamen

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2014-09-12.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Religionshistoria II eller motsvarande. För att få registrera sig på kursen vid terminsstart ska studenten ha godkänt resultat på Religionshistoria I, 30 hp, och på delkurser om minst 22,5 hp inom Religionshistoria II, eller motsvarande.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
1001	Allmän religionshistoria II	7.5
2001	Valbart alternativ: Religion och politik	7.5
2002	Valbart alternativ: Religion och genus	7.5
2003	Valbart alternativ: Nyandlighet och nya religiösa rörelser	7.5
2004	Valbart alternativ: Mystik och meditation	7.5
2005	Valbart alternativ: Fornnordisk religion	7.5
2006	Valbart alternativ: Schamanismer och besatthet	7.5
2007	Valbart alternativ: Droger, religion och kultur	7.5
2009	Individuellt specialstudium	7.5
2010	Valbart alternativ: Projektion och illusion	7.5
2011	Valbart alternativ: Religion, kultur och hälsa	7.5
2012	Valbart alternativ: Religion och politik II	7.5
2013	Valbart alternativ: Österländsk esoterism	7.5
2014	Valbart alternativ: Religion och populärkultur	7.5
3001	Examensarbete	15

Kursens innehåll

Kursen ger kunskaper i religionsantropologisk och religionshistorisk forskning om de inhemska religionerna i Oceanien, Afrika, Amerika och norra Eurasien samt i teoribildning avseende dessa. Kursen innehåller också ett individuellt studium inom ett valt religionshistoriskt forskningsområde som ska vara knutet till examensarbetet. Individuellt studium kan ersättas av någon av de två valbara kurserna som ges respektive termin under förutsättning att kursens innehåll av handledaren för examensarbetet bedöms som lämpligt bakgrundsstudium. Bland de valbara alternativen förekommer tematiska studier av historiskt avgränsade religionsformer eller religiösa strömningar. Flertalet sådana teman får en genomlysning genom perspektiv från olika religioner, tider och geografiska områden. Kursen inbegriper också författandet av ett

religionshistoriskt examensarbete på vetenskaplig grund.

Delkurs 1: Allmän religionshistoria II, 7,5 hp

Delkursen ger en introduktion till centrala begrepp, definitioner, aktuella frågeställningar och forskningsmetoder i studiet av urbefolkningars religioner. Delkursen ger också en allmän orientering i dessa religioner i Oceanien, Afrika, Nordamerika och norra Eurasien. Delkursen studerar inhemska religioners roller i kulturen och samhället, i historia och nutid. Den fokuserar särskilt på ifrågavarande religioners förhållande till andra religiösa traditioner, framför allt kristendomen, men även nyandlighet. I delkursen problematiseras också ämnets kunskapsproduktion med utgångspunkt i bl.a. postkolonial teori och urfolksmetodologi. Delkursen är obligatorisk.

Delkurs 2: Individuellt specialstudium, 7,5 hp

Alternativet innebär en individuellt avpassad litteraturkurs inom ett valt forskningsområde knutet till delkurs 3, examensarbete. Delkursen breddar och fördjupar kunskaper inom detta område. Litteraturen väljs i samråd med examinator och läses in på egen hand; den skall omfatta 1000–1500 sidor fördelade på minst 5 olika vetenskapliga arbeten. Dessa bör utgöras av dels ett översiktsverk, som täcker hela specialområdet, och dels monografier och avhandlingar, enskilda kapitel ur sådana, samt artiklar. I valet av speciallitteratur skall särskilt vikt läggas vid teori- och metodfrågor inom det aktuella forskningsfältet.

Istället för individuellt specialstudium kan studenten välja någon av de två valbara kurserna som ges respektive termin under förutsättning att den valda kursen av handledaren bedöms som ett lämpligt breddnings- och fördjupningsstudium inför uppsatsskrivande. Vilka alternativ som kan väljas aktuell termin meddelas på institutionens webbplats www.erg.su.se/religionshistoria senast en månad före terminstart. Varje termin erbjuds två av följande kurser:

Valbart alternativ, 7,5 hp

- Religion och politik

Kursen fokuserar på spänningsfältet religion och politik. Kursen omfattar den globala framväxten av fundamentalistiska religionstolkningar, religiös nationalism, religion och makt, religiöst motiverat våld, religiös rasism, befrielsesteologier samt politisk religion ur ett genusvetenskapligt perspektiv.

- Religion och genus

Delkursen ger en allmän orientering i centrala genusteoretiska begrepp, frågeställningar och teoribildningar inom ämnet religionshistoria och dess granndiscipliner. Kursen behandlar också olika religiösa traditioners syn på genus, sexualitet och genusrelationer samt hur genus och genusordning organiserar och formar religiösa föreställningar och praktiker inom olika religiösa traditioner.

- Nyandlighet och nya religiösa rörelser

Kursen fokuserar på nyandlighet och nya religiösa rörelser i lokala, transnationella och globala kontexter. Kursen omfattar framväxten av nya religiösa rörelser, inklusive New Age och nyhedendom och problematiserar nyandlighet, alternativreligion och religionsfrihet ur religionssociologiska, religionsantropologiska och genusvetenskapliga perspektiv.

- Mystik och meditation

Kursen fokuserar på mystik och meditation inom buddhism, hinduism, islam, judendom och kristendom samt i viss mån på mystik och meditation i annan, exempelvis "nutida" sekulariserad kontext. Inom de olika religionerna behandlas följande sidor av mystiken: fenomenologiska aspekter, historik, filosofiska och läromässiga tolkningar av mystik, psykologi, språk och tekniker (meditationsformer).

- Fornnordisk religion

Delkursen ger en allmän orientering i centrala föreställningar och praktiker inom fornnordisk religion. Kursen uppmärksammar även de fornnordiska anknytningar som finns och funnits i alternativa religiösa strömningar i historia och nutid. Den ger en översikt av centrala begrepp, frågeställningar och teoribildningar inom forskningen om fornnordisk religion. Kursen fokuserar särskilt på källor och källkritik samt problematiserar olika typer av källmaterial.

- Schamanismer och besatthet

Kursen behandlar den klassiska schamanismen i Nord- och Centralasien och Nordamerika. Den ger också exempel på den rituella besatthetens föreställningsvärldar och uttrycksformer i kulturer runtom världen, samt belyser nyschamanismens roller i öst och väst.

- Droger, religion och kultur

Kursen behandlar hur psykoaktiva droger, såväl naturligt förekommande som kemiskt framställda, används i religiösa sammanhang. Exempel hämtas från alla världsdelar, från förhistorien och in i vår tid. I kursen

problematiseras det religiösa bruket av droger och placeras i den kulturella kontext där det förekommer. Kursen ger också en överblick över olika religiösa perspektiv på droger och drogbruk samt en orientering i hur ämnet har behandlats inom religionshistorisk forskning.

-Religion, kultur och hälsa

Delkursen ger en introduktion till grundläggande begrepp och frågeställningar inom medicinsk antropologi. Den ger inblickar i synen på hälsa och kropp och själ inom ett flertal religiösa traditioner och inom nyandlighet. Kursen tar också upp olika typer av religiösa förklaringsmodeller för ohälsa och religiöst grundade tekniker för att förebygga och bota sjukdomar. Kursen studerar också hur dessa traditioner interagerar med varandra och med biomedicinska traditioner i det senmoderna globala rummet.

-Projektion och illusion. Introduktion till studiet av religion och film

Kursen behandlar några centrala teman och problemställningar inom det religionsvetenskapliga studiet av film. Mot bakgrund av några grundläggande antaganden kring filmmediets utveckling och särart diskuteras bland annat myt- och ritualteoretiska perspektiv på film som medium och projektyta för ideologier. Samspelet mellan religion och film belyses med exempel från olika perioder och kulturområden.

-Religion och politik II: Jämförande och historiska perspektiv

Kursen syftar till att belysa samspelet mellan religion och politik med hjälp av exempel från olika perioder, sammanhang och kulturområden. Särskild vikt kommer att fästas vid hur återkommande mönster och motivationer (t.ex. traditionsförnyelse, reception, eskatologisk historieförståelse, religiös legitimering av makt och våld) kan bidra till en nyanserad syn på religion och politik som närmast oskiljaktiga företeelser i historia och nutid.

- Österländsk esoterism

Delkursen syftar till att ge en introduktion till esoteriska strömningar inom de stora asiatiska religionerna. Genom exempel från hinduism, buddhism och islam med en geografisk spridning från Japan till Medelhavsområdet avser kursen att belysa både historiska och nutida uttryck för esoterisk praxis och idétradition. De rituella former och discipliner som iakttas har ofta en markerat gränsöver-skridande karaktär så att gängse normer utmanas och vänds i sin motsats. Trots sin tillsynes slutna, elitistiska karaktär står dessa esoteriska strömningar vanligen i nära kontakt med folklig religiositet. Historiskt har de också genom framstående ritualister och lärda mästare ofta varit lierade med den politiska makten och dess företrädare.

- Religion och populärkultur

Kursen behandlar intersektionen mellan religion och populärkultur samt populärkulturens roll i senmodern religiös förändring. Ämnet behandlas ur flera perspektiv: förekomsten av religiösa teman och symboler i populärkultur samt deras roller och funktioner, populärkulturella inslag i religion, populärkulturens funktion som ett meningsskapande system, och religion och populärkultur i dialog. I delkursen diskuteras olika populärkulturformer såsom film, tv, skönlitteratur, musik och serietidningar och nya teoretiska perspektiv.

Delkurs 3: Examensarbete, 15 hp

Delkursen består av ett självständigt examensarbete rörande ett avgränsat religionshistoriskt problem. Examensarbetet ska utgå från en tydligt formulerad och probleminriktad religionshistorisk forskningsuppgift. Ämne, uppläggning, källmaterial och litteratur bestäms i samråd med handledare. Delkursen är obligatorisk.

Förväntade studieresultat

Delkurs 1: Allmän religionshistoria II

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna

- redogöra för och kritiskt förhålla sig till grundläggande begrepp, definitioner, teoretiska och metodologiska frågeställningar inom religionshistorisk och religionsantropologisk forskning avseende ursprungsbefolkningars religioner.
- redogöra för centrala drag i dessa religioner och förstå deras betydelse i kultur och samhälle samt kritiskt reflektera över urfolkreligioners förhållande till kristendom och nyandlighet,
- kritiskt reflektera över och analysera ämnets kunskapsproduktion avseende dessa religioner,
- reflektera över och problematisera aktuella forskningsetiska frågor i studiet av ifrågavarande religioner.

Delkurs 2: a. Individuellt specialstudium

För godkänt resultat på delkursen 2a ska studenten kunna

- visa kunskap inom den valda kursens specialområde
- visa förmåga att på ett tydligt och strukturerat sätt muntligt och skriftligt förmedla sina kunskaper inom specialområdet.
- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera informationen om specialområdet.

Delkurs 2: b. Valbart alternativ:

För godkänt resultat på kursen ska studenten efter delkurs 2b kunna:

- visa kunskap inom den valda kursens specialområde.
- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera informationen om specialområdet.

Delkurs 3: Examensarbete

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna

- visa förmåga att sammanställa, analysera och kritiskt bedöma information om ett avgränsat religionshistoriskt område
- visa förmåga att kritiskt och självständigt formulera adekvata frågeställningar samt genomföra en religionshistorisk undersökning på vetenskaplig grund
- visa sin förmåga att i skrift presentera sitt material, sina frågeställningar och sina resultat samt muntligt diskutera sina slutsatser och de argument som ligger till grund för dessa
- beakta gällande forskningsetiska normer.

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar och diskussionsseminarier, samt seminarier i vetenskapligt skrivande. Seminarierna är obligatoriska. För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen.

Kunskapskontroll och examination

a. Delkurs 1: Allmän religionshistoria II examineras genom hemtentamen och seminarieuppgifter.

Delkurs 2: Individuellt specialstudium examineras genom muntlig tentamen och PM. Valbart alternativ examineras genom hemtentamen och seminarieuppgifter.

Delkurs 3: Kursen examineras genom ett skriftligt examensarbete, försvar av det egna examensarbetet samt opposition på annan students examensarbete.

Principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna framgår av betygskriterierna. För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen.

b. Betygsättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

Seminarieuppgifter bedöms enligt en tvågradig betygsskala (U-G).

c. De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart.

d. För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser samt uppfyllt närvarokrav. Om särskilda skäl föreligger kan examinator efter samråd med ansvarig lärare medge den studerande befrielse från skyldigheten att delta i viss obligatorisk undervisning, studenten kan då åläggas en kompensationsuppgift.

Bokstavsbetygen A–E omvandlas till siffrorna 5–1 och sammanräknas till ett medelbetyg där man också väger in det antal poäng som respektive delkurs utgör av hela kursens poängantal. Betyget på hela kursen sätts således genom ett viktat genomsnitt av delkurserna.

e. För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen under aktuell termin. Minst ett examinationstillfälle erbjuds dessutom den termin eller det år som kurstillfälle saknas.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Vid betyget Fx respektive U kan komplettering av hemskrivning, seminarieuppgift respektive examensarbete medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av

förståelsekaraktär – mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang – används betyget E. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A–E.

Muntlig tentamen och PM (delkurs 2a) kan inte kompletteras.

g. Student som påbörjat examensarbetet har rätt till sammanlagt 5 timmar handledningstid.

h. Vid betygsättning av examensarbetet kommer följande bedömningsgrunder att användas: genomförandet av undersökningen; demonstrerad kunskap inom det behandlade området; förmåga att tolka och kritiskt analysera materialet; förmåga att använda och kritiskt reflektera över relevanta teorier och metoder; förmåga att i skrift presentera material, frågeställningar, metoder och slutsatser på ett korrekt och tydligt sätt; förmåga att muntligt presentera och argumentera kring det egna arbetet.

i. Byte av handledare kan ske under särskilda omständigheter. Begäran om ett sådant byte, med motivering, ska alltid göras hos studierektor. Byte av examinator kan endast ske när student är underkänd på ett prov. Se ovan under e) där reglerna för detta anges.

j. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat examensarbete har inte rätt till mer handledningstid. Dock har studenten alltid rätt att få sitt examensarbete bedömt vid efterföljande examinationstillfälle.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista godkänd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast en månad före kursstart på institutionens hemsida: www.erg.su.se/religionshistoria.